

SEANCES DU MERCREDI 26 OCTOBRE 1988
VERGADERINGEN VAN WOENSDAG 26 OKTOBER 1988ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 18.

PROJET ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre.

Proposition de loi portant certaines mesures fiscales destinées à protéger le patrimoine culturel.

Proposition de loi modifiant l'article 81 du Code des impôts sur les revenus, en vue de la valorisation des familles nombreuses.

Proposition de loi instaurant le décumul intégral et irréversible des revenus des époux.

Proposition de loi concernant la situation fiscale du conjoint-aidant.

Proposition de loi modifiant les articles 41 et 51 du Code des impôts sur les revenus.

Proposition de loi complétant l'article 71 du Code des impôts sur les revenus.

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus en vue d'instaurer une déduction fiscale des frais de garde des enfants en bas âge.

Proposition de loi favorisant l'accueil du troisième enfant dans les familles.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1988-1989

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 18.

ONTWERP EN VOORSTELLEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen.

Voorstel van wet houdende sommige fiscale maatregelen ter bescherming van het cultureel erfgoed.

Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 81 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, met het oog op een betere waardering van de grote gezinnen.

Voorstel van wet houdende invoering van de algehele en onomkeerbare decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten.

Voorstel van wet betreffende de fiscale situatie van de medehelpende echtgenoot.

Voorstel van wet houdende wijziging van de artikelen 41 en 51 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 71 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen ten einde de kosten van kinderopvang fiscaal aftrekbaar te maken.

Voorstel van wet strekkende om gezinnen aan te zetten tot het krijgen van een derde kind.

Proposition de loi instaurant la déductibilité fiscale des frais pharmaceutiques et de soins des enfants atteints d'une maladie invalidante et chronique.

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus en vue d'améliorer le statut du conjoint-aidant.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Moens, rapporteur, Weyts, rapporteur, Hatry (rappel au règlement), Mme Delruelle-Ghobert, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 18.

Voorstel van wet houdende fiscale aftrekbaarheid van de kosten inzake geneesmiddelen en geneeskundige verzorging voor kinderen met een invaliderende en chronische ziekte.

Voorstel van wet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met het oog op de verbetering van het statuut van de medehelpende echtgenoot.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Moens, rapporteur, Weyts, rapporteur, Hatry (beroep op het reglement), mevrouw Delruelle-Ghobert, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 18.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

M. Vannieuwenhuyze, secrétaire, prend place au bureau.
De heer Vannieuwenhuyze, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.
De vergadering wordt geopend te 10 h 5 m.

CONGES — VERLOF

MM. Antoine, pour raison de santé; Bosmans, Deneir, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Hasquin, Henneuse, Laverge, Wyninckx et Bockstal, en mission à l'étranger, demandent un congé.

Verlof vragen: de heren Antoine, om gezondheidsredenen; Bosmans, Deneir, mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, de heren Hasquin, Henneuse, Laverge, Wyninckx en Bockstal, met opdracht in het buitenland.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. De Backer, pour devoirs administratifs, et Deprez, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren De Backer, wegens ambtsplichten, en Deprez, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE HERVORMING VAN DE INKOMSTENBELASTING EN WIJZIGING VAN DE MET HET ZEGEL GELIJKGESTELDE TAKSEN

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE SOMMIGE FISCALE MAATREGELEN TER BESCHERMING VAN HET CULTUREEL ERFGOED

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN ARTIKEL 81 VAN HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN, MET HET OOG OP EEN BETERE WAARDERING VAN DE GROTE GEZINNEN

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE INVOERING VAN DE ALGEHELE EN ONOMKEERBARE DECUMULATIE VAN DE INKOMSTEN VAN DE ECHTGENOTEN

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE DE FISCALE SITUATIE VAN DE MEDEHELPEDE ECHTGENOOT

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE ARTIKEL 41 EN 51 VAN HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN

VOORSTEL VAN WET TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 71 VAN HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN TEN EINDE DE KOSTEN VAN KINDEROPVANG FISCAAL AFTREKBAAR TE MAKEN

VOORSTEL VAN WET STREKKENDE OM GEZINNEN AAN TE ZETTEN TOT HET KRIJGEN VAN EEN DERDE KIND

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE FISCALE AFTREKBAARHEID VAN DE KOSTEN INZAKE GENEESMIDDELEN EN GENEESKUNDIGE VERZORGING VOOR KINDEREN MET EEN INVALIDERENDE EN CHRONISCHE ZIEKTE

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN
HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN
MET HET OOG OP DE VERBETERING VAN HET STA-
TUUT VAN DE MEDEHELPENDE ECHTGENOOT

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI PORTANT REFORME DE L'IMPOT SUR
LES REVENUS ET MODIFICATION DES TAXES ASSIMI-
LEES AU TIMBRE

PROPOSITION DE LOI PORTANT CERTAINES MESURES
FISCALES DESTINEES A PROTEGER LE PATRIMOINE
CULTUREL

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 81 DU
CODE DES IMPOTS SUR LES REVENUS, EN VUE DE LA
VALORISATION DES FAMILLES NOMBREUSES

PROPOSITION DE LOI INSTAURANT LE DECUMUL
INTEGRAL ET IRRVERSIBLE DES REVENUS DES
EPOUX

PROPOSITION DE LOI CONCERNANT LA SITUATION
FISCALE DU CONJOINT-AIDANT

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 41 ET
51 DU CODE DES IMPOTS SUR LES REVENUS

PROPOSITION DE LOI COMPLETANT L'ARTICLE 71 DU
CODE DES IMPOTS SUR LES REVENUS

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LE CODE DES
IMPOTS SUR LES REVENUS EN VUE D'INSTAURER
UNE DEDUCTION FISCALE DES FRAIS DE GARDE DES
ENFANTS EN BAS AGE

PROPOSITION DE LOI FAVORISANT L'ACCUEIL DU
TROISIEME ENFANT DANS LES FAMILLES

PROPOSITION DE LOI INSTAURANT LA DEDUCTI-
BILITE FISCALE DES FRAIS PHARMACEUTIQUES ET DE
SOINS DES ENFANTS ATTEINTS D'UNE MALADIE
INVALIDANTE ET CHRONIQUE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LE CODE DES
IMPOTS SUR LES REVENUS EN VUE D'AMELIORER LE
STATUT DU CONJOINT-AIDANT

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen en de eraan toegevoegde voorstellen van wet.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre et des propositions de loi qui y sont jointes.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan rapporteur Moens.

De heer Moens, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, bij het begin van het debat wens ik de voorzitter en de leden van de commissie voor de Financiën te danken en te feliciteren voor de serene en competente wijze waarop zij het debat hebben gevoerd in de commissie. Zij waren het bovendien zeer vaak, ja meer dan gebruikelijk, eens over de besproken materie zodat mijn appreciatie zowel geldt voor de oppositie als voor de

meerderheid. Het waren immers *rari nantes* die zich, en dan nog slechts over sommige punten, rondt tegen het ontwerp verzet hebben.

Een tweede dankwoord geldt de diensten van de Senaat. Het ongemeen hoog niveau van hun ondersteunend werk moest alleen onderdoen voor de scherpzinnigheid en het vermogen tot onderscheid waarmee zij uit de soms verwarde discussiekrakels toch een rechtlijnige redenering wisten over te houden. Hun geest van synthese en ordening heeft de taak van de rapporteurs aanzienlijk vereenvoudigd.

De vorm van het verslag zelf verdient ook enige aandacht. Wij hebben namelijk gekozen voor thematische opdeling zodat de uiteenzettingen van de leden in de mate van het mogelijke per besproken onderwerp, althans in de algemene inleidende besprekingen, bij elkaar werden gebracht. Voor de lezer van het verslag zal dit alleszins veel overzichtelijker zijn. Voor de auteur van een bepaalde opmerking vraagt het wellicht zoekwerk om de totaliteit van zijn ideeën uit de verschillende opdelingen weer samen te stellen.

De rapporteurs vragen daarvoor uitdrukkelijk excuus. Deze techniek heeft ons anderzijds wel toegelaten het volume van het verslag binnen aanvaardbare perken te houden.

Alvorens ik tot de inhoud van de discussie overga, formuleer ik nog één wens, en ik hoop dat de heren quaestoren hem horen. Het middeleeuws knip- en plakwerk waarmee de hooggekwalificeerde medewerkers van de diensten van dit huis zich moeten bezighouden, zou op eenvoudige wijze kunnen worden vervangen door een paar tekstverwerkers met bijbehorende secretarissen.

Uw beide rapporteurs, de heer Weyts en ikzelf, hebben het werk zo verdeeld dat ik de eerste negentien artikelen van het ontwerp zal behandelen samen met de delen van de algemene bespreking die daarop betrekking hebben. De heer Weyts zal ook aldus handelen voor de artikelen 20 en volgende.

Alvorens over te gaan tot de bespreking zoals zij in de commissie werd gevoerd, wil ik eerst Antonius van Shakespeare een beetje parafraseren en zeggen: «Ik ben hier niet om het ontwerp van de ministers te begraven, maar ik ben er ook niet om het te prijzen.» Ik wil alleen zo getrouw mogelijk weergeven wat de Senaatscommissie voor de Financiën over het regeringsontwerp meende te moeten zeggen.

Ik begin met de algemene bespreking. De regering deelt als doel van deze belastinghervorming het volgende mee. De hervorming moet ertoe strekken het inkomen uit arbeid minder te belasten. Zij moet de belastbaarheid van de bestaansminima vrijwaren, dus de bestaansminima in de mate van het mogelijke onbelast maken. Zij moet de keuze voor huwen of samenwonen fiscaal neutraal maken en aan de fiscaliteit een gezinsdimensie toevoegen. Bovendien en misschien bovenal moet zij maken dat de gemiddelde fiscale druk in ons land het Europees gemiddelde benadert. Dit alles mag echter het begrotingstekort niet vergroten, zoals door het IMF, de OESO en de EG uitdrukkelijk is gevraagd, hoewel de nettodaling van de personenbelasting 91 miljard bedraagt, met een gemiddelde daling van meer dan 10 pct. per aanslag. Bovendien zouden de laagste inkomens de grootste verlaging moeten genieten, zodat hun gemiddeld verminderingspercentage 14,2 pct. zou bedragen.

Als bijzondere karaktertrek van de huidige hervorming — en dit in tegenstelling tot vroegere voorstellen, vooral dan van de vorige regering — werd door de huidige regering het volgende naar voren gebracht: de hervorming zou deze keer in eenmaal gebeuren, namelijk reeds ten volle voor de inkomens 1989. De budgettaire compensaties worden, en dit eveneens in tegenstelling tot vroegere voorstellen, geheel binnen de fiscaliteit gezocht.

Dit zal tot gevolg hebben dat de verhoging van de indirecte fiscaliteit, namelijk de verhoging van de accijnzen, in feite anticiperend zal moeten gebeuren op wat in EG-verband normaal voor 1992 zal worden beslist.

Een groot aantal senatoren hadden in de commissie over al deze punten een andere mening.

In verband met het eerste deel van het ontwerp, dat over belastingverlaging handelt, werden volgende opmerkingen geformuleerd.

Ten eerste, vond men deze belastingverlaging te schuchter. De heer Hatry toonde daarenboven met cijfers overvloedig aan dat de belastingverlaging nooit zal volstaan om België in de OESO-ranglijst van de belastingdruk, van een hoge 45 pct.-plaats naar een gemiddelde 38 pct.-plaats te brengen. Deze ranglijst heeft betrekking op de totale fiscale en parafiscale druk.

Vervolgens vond men dat dit deel van de belastinghervorming alleen maar een onrechtvaardige verschuiving meebrengt van de directe naar de indirecte belastingen. Bovendien weet niemand in welke verhouding die verschuiving zal gebeuren en kent niemand de plaats die daarin aan de parafiscaliteit zal worden toegekend.

Een andere opmerking betrof de onzekerheid die blijft heersen over het effect van de hervorming op de tewerkstelling, de investeringen, de openbare schuld, de gemeentefinanciën, het niveau van de instrestvoeten en op de inkomens van de drie gewesten en de twee gemeenschappen van ons land. Bovendien waren een aantal senatoren van mening dat er helemaal geen sprake kan zijn van een gunstig effect op de economische expansie, vermits de operatie budgettair neutraal moet verlopen. Wat met de ene hand wordt gegeven, wordt binnen de fiscaliteit met de andere hand teruggenomen.

Een aantal leden maakten zich bijzonder ongerust over de gedifferentieerde impact van de voorgestelde maatregelen voor de verschillende sociale categorieën. Werklozen, bruggepensioneerden, bedienden en hoge kaders zouden niet op gelijke wijze de voordelen van de belastinghervorming kunnen genieten. Anderen hadden dan weer twijfels over de weinig concrete manier waarop de bestrijding van de fiscale fraude wordt aangepakt.

De ministers hebben zich niet laten doen en hebben op bijna alle opmerkingen een antwoord verschaft. Zo zegden zij dat het eerste en voornaamste doel van de belastinghervorming zeker niet de opleving van de economie en het bevorderen van de tewerkstelling is. Deze punten kunnen hoogstens als afgeleide doeleinden van de belastinghervorming worden beschouwd.

Er zal volgens hen geen invloed, geen impact zijn op de overheidsfinanciën en dus ook geen negatieve impact op de evolutie van de schuld, vermits de compensaties ten volle binnen de fiscaliteit zullen worden gerealiseerd. Namelijk, een kleine 50 miljard in de fiscale uitgaven, ongeveer 35 miljard in de accijnzen en 7 miljard in de bestrijding van de fiscale fraude, zodat de compensatie eigenlijk in het ontwerp zelf of in ontwerpen die nog moeten worden ingediend, wordt gevonden.

In verband met de accijnzen, waarvan het globaal bedrag van de verhoging 35 miljard zal bedragen, werd medegedeeld dat, hoewel men niet precies kon zeggen hoeveel frank en centiem in welke sector juist zal worden gehaald, voor dit globaal bedrag rekening moet worden gehouden met een verhoging van de accijnzen in de sectoren tabak, benzine en alcohol.

De gemeentefinanciën zullen inderdaad in 1990 en nog meer in 1991 nadelig worden beïnvloed door een verlaging van de inkomsten uit de personenbelasting vermits de opcentiemen daarop worden berekend. Daar er echter nationaal een verlaging is en dus ook het nominaal deel van die inkomsten in de gemeente zal dalen, zullen de individuen van die verlaging profiteren. Indien de gemeente vindt dat zij hetzelfde niveau van inkomsten moet bewaren, moet zij eventueel de opcentiemen aanpassen in verhouding tot wat zij aan meer inkomsten wil overhouden.

De vergelijking van de cijfers van de Belgische fiscaliteit met die van Europa was voor de ministers relatief omdat deze cijfers er inderdaad naargelang de statistieken die men raadpleegt verschillend uitzien. Een zaak staat echter vast. De directe fiscaliteit in België, zoals zij reilt en zeilt, ligt boven het Europees gemiddelde. De indirecte fiscaliteit integendeel, ligt er zeker onder. Wat de parafiscale maatregelen betreft, en in het bijzon-

der die in verband met de sociale lasten, bevindt België zich ergens op het niveau van het gemiddelde van Europa.

De minister vindt dat de investeringen goed behandeld blijven vooral wanneer men wat nu in het ontwerp staat, vergelijkt met de intenties van de vorige regering.

In verband met de bestrijding van de fraude ten bedrage van 7 miljard, zijn de becijferde resultaten in het ontwerp niet helemaal uit de lucht gegrepen. Zij hebben integendeel te maken met de door de administratie becijferde meeropbrengst tengevolge van de bespoedigde geschillenregeling die momenteel een contentieux betreft van ongeveer 100 miljard.

Ik wil vervolgens de bespreking per artikel of per groep van artikelen weergeven. Voor de juiste resultaten van de stemmingen verwijs ik systematisch naar het verslag.

Artikel 1 definieert de begrippen «echtgenote» en «alleenstaande» die eigenlijk nieuw zijn in het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

De regering drukt de wens uit dat deze nieuwe begrippen ook algemeen van toepassing zullen zijn na de coördinatie, die later zal moeten plaatsvinden, van de teksten die wij eventueel zullen goedkeuren met wat nu reeds in het Wetboek van de inkomstenbelastingen is opgenomen.

Na deze verklaring en een kleine correctie van de vertaling, werd artikel 1 aangenomen.

Artikel 2 voert het principe in van de volledige decumulatie van de bedrijfsinkomsten. Het artikel is zeker een van de pijlers van het ontwerp, met een budgettaire impact van niet minder dan dertig miljard. Een aantal leden betreuren dat de decumulatie niet volledig is, in die zin dat voor de roerende en onroerende inkomsten nog altijd een samenvoeging met de bedrijfsinkomsten van de huwelijkspartner met het hoogste inkomen plaatsvindt. Om deze cumulatieve weg te werken worden amendementen ingediend die van veel verbeelding en inzicht getuigen bij de moeilijke opdeling van de inkomsten die bijvoorbeeld door het huwelijksvermogenstelsel aan beide partners toebehoren. De regering wenst op deze voorstellen niet in te gaan omdat zij juist van mening is dat de decumulatie beperkt moet blijven tot de arbeidsinkomsten, wat toch een van de voornaamste bedoelingen van de hele operatie was.

Bovendien mag men niet uit het oog verliezen dat de aanslag ook na decumulatie gevestigd blijft op naam van de beide echtgenoten wat meebrengt dat de voordelen van de vroegere cumulatieve bewaard blijven, *in casu* wat de aftrek van het eventueel niet verrekenbaar saldo van de verliezen van een van de echtgenoten betreft of wat de verrekening betreft van het forfait van een eigen woonhuis of andere belastingkredieten, in zoverre dat indien de inkomsten van een van de twee partners te laag zouden zijn om er deze verrekeningen op toe te passen, zij zoals vroeger in het niet-decumuleerbare systeem, overdraagbaar zijn op de andere partner. Wat als een nadeel kan worden gezien, heeft volgens de regering dus ook goede kanten. Het is niet zozeer de budgettaire impact — hoewel die reël is — die de regering belet heeft om de decumulatie volledig te maken over alle inkomsten. Het budgettair resultaat van een complete operatie zou ongeveer 1,5 miljard bedragen.

Aan de huidige regeling verandert niets wat de inkomsten betreft van andere gezinsleden, inkomsten waarvan de ouders het wettelijk genot hebben. De minister vraagt dat amendementen of voorstellen in de zin van wijzigingen niet zouden worden aanvaard. Desbetreffende amendementen werden verworpen en het artikel werd ongewijzigd aangenomen.

Artikel 3 van het ontwerp regelt het statuut van de medewerkende echtgenoot. Nieuw ten opzichte van de huidige regeling is dat de medewerkende echtgenoot ook een andere beroepsbezigheid mag uitoefenen tot 350 000 frank, netto belastbaar per jaar. Tot nog toe was dat maar 21 000 frank. Sommige leden wilden dit plafond nog verhogen. De regering acht de verbetering ten opzichte van vroeger reeds zo wezenlijk dat zij vraagt om de amendementen te verworpen en het artikel ongewijzigd aan te nemen.

Artikel 4 handelt over het huwelijksquotiënt. Ter vervanging van de vroegere maatregel van de *splitting* zal in de nieuwe

regeling een gedeelte tot 30 pct. van 900 000 frank — dat is het plafond — van het inkomen van de enige partner met beroepsinkomens van het echtpaar, aan de andere worden toegevoegd om de progressiviteit van de schalen op dit enig inkomen te verzachten. Zo bekomt men voor dit type van gezin een meer belastingvriendelijke regeling.

Er worden amendementen ingediend om het voordeel nog te verbeteren, maar vooral om in een bijkomende aftrek te voorzien per kind onder de drie jaar dat thuis wordt opgevoed, en aldus een soort fiscaal loon op te nemen voor de moeder die niet uit werken gaat, maar die haar kinderen thuis opvoedt.

Volgens sommige leden gaat het hier om een gelijkaardig probleem als dat van de aftrek voor kinderopvang in artikel 15; volgens anderen houdt het meer verband met artikel 6, dat belastingvrijstelling voor kinderen inhoudt. Bijgevolg beslist een meerderheid van de commissieleden de artikelen 15, 6 en 4 samen te behandelen en eventueel te amenderen. Ik zal hierover verder uitweiden bij artikel 15.

Artikel 5 bevat de definitie van bedrijfsinkomsten in zover deze moet worden aangepast aan de vereisten van de decumulatie en van het huwelijksquotiënt. Verder blijft de inhoud van het begrip, zoals het voorheen bestond, ongewijzigd. Artikel 5 wordt dan ook ongewijzigd aangenomen.

Artikel 6 bevat belangrijke nieuwe regelingen van de vrijstellingen voor het belastingvrije minimum voor kinderaftrek, voor jong gehuwden, bij overlijden van de partner en voor bepaalde familieleden ten laste. Voor al deze categorieën wordt het vroegere principe van de belastingvermindering, waarbij van het bedrag van de te betalen belastingen een deel werd teruggegeven, vervangen door een principe van belastingvrijstelling.

Deze eenvoudige techniek heeft het voordeel de belastbare inkomens niet nodeloos hoog te laten uitvallen met alle gevolgen hiervan in andere wetgevingen, bijvoorbeeld voor studietoelagen, voor sociale huisvesting en dergelijke. Uiteindelijk bekomt men, als te betalen belasting in hoofde van de belastingplichtige, technisch hetzelfde resultaat als met de belastingvermindering.

De bepalingen van artikel 6 leveren wel betere resultaten op voor de belastingplichtige omdat de berekening van de vrijgestelde bedragen van die aard is dat ze gunstiger uitvallen dan de belastingverminderingen van voorheen.

De vrijgestelde bedragen zijn belastbaar in de laagste schijf van 25 pct. Het algemeen minimum vrijgestelde bedrag dat vroeger 120 000 frank was, wordt nu gebracht op 130 000 frank per echtgenoot, dus eigenlijk 260 000 frank per gezin; voor een alleenstaande is het vrijgestelde bedrag 165 000 frank.

Inzake de kinderen is de aftrek voor een eerste kind 35 000 frank, voor het tweede 55 000 frank, voor het derde 112 500 frank, voor het vierde en volgende kinderen 125 000 frank. Deze vrijstellingen zijn merklijk gunstiger dan vroeger.

Voor de personen ten laste, ascendenten, familieleden enzovoort is er een module van bijkomende vrijstelling van ongeveer 35 000 frank per persoon. Voor de gehandicapten blijft het vroegere principe van de verdubbeling wat de kinderen betreft gehandhaafd. Er is ook een aftrek voor volwassen gehandicapte personen van 35 000 frank. Wat betreft het bewijs van de handicap wordt de wetgeving fiscaal aangepast aan de nieuwe wet inzake de regelingen voor de minder-validen. Nochtans — en dit is belangrijk — heeft de regering verklaard dat degenen die vroeger, bijvoorbeeld ingevolge een rechterlijke beslissing, een regeling hadden verkregen als gehandicapte die nu eventueel door de nieuwe bepalingen niet meer zou worden aanvaard, zij het voordeel dat zij vroeger genoten, namelijk het recht van de hogere vrijstelling, zullen blijven behouden.

Sommige leden vroegen in de commissie een verhoging van de bedragen en de gelijkschakeling van het minimum vrijgestelde bedrag voor gehuwden en alleenstaanden, om op die wijze de burgers niet aan te sporen niet te trouwen en samen te wonen. De regering meent dat zij met haar regeling degenen vrijstelt die het bestaansminimum ontvangen en dat zij bovendien de behartenswaardige situatie van de alleenstaanden met een laag inkomen extra verbetert.

Een lid stelt voor de bijkomende vrijstelling ingeval van ontbinding van het huwelijk door overlijden ook toe te kennen als het huwelijk op een andere wijze definitief wordt ontbonden, *in casu* door een echtscheiding. De commissie en de aanwezige minister aanvaarden dit amendement. De regering herstelt echter nadien de oorspronkelijke tekst door de vervanging voor de stellen van het woord «alleenstaande» door de woorden «weduwe of weduwnaar». Zij wenst, bij nader inzien, het bijkomend voordeel alleen toe te kennen als het huwelijk door een plotse en definitieve oorzaak wordt ontbonden. Dit is niet het geval bij een echtscheiding waar de procedure lang kan duren en regelingen kunnen worden getroffen tegen de tijd dat men alleen komt te staan. Daardoor is het effect van de scheiding niet zo brutaal als bij een overlijden.

De commissie volgt de regering en het subsidiair regeringsamendement wordt aanvaard.

Een ander lid wenst het probleem gerezen bij artikel 4, betreffende een bijkomende bevoordeling van de opvoeding thuis van kinderen onder de drie jaar — met de bedoeling opname in een kribbe of plaatsing bij een onthaalmoeder te vermijden —, op te lossen door een amendement, waarin een bijzondere bijkomende belastingvrijstelling voor echtparen of alleenstaanden, werkend of niet werkend, met kinderen onder de drie jaar wordt toegestaan. Vermits daarover geen overeenstemming kon worden bereikt, werd dit artikel aangehouden om samen te worden besproken met de artikelen 4 en 15.

Artikel 7 betreft de belastingtarieven. Tot op heden werd deze materie geregeld via een erg ingewikkeld systeem van schijven en schalen die bij koninklijk besluit konden worden aangepast. Door deze regeling werd een maximale aanslagvoet van meer dan 70 pct. in onze wetgeving opgenomen. Dit zal in de toekomst worden vermeden aangezien met dit ontwerp de tarieven worden teruggebracht tot 7 gaande van 25 tot maximaal 55 pct. Dit laatste tarief slaat op het gedeelte van de inkomsten dat 2 200 000 frank overtreft. Het grootste gedeelte van de inkomens bevindt zich in de schijf van 435 000 frank tot 1 000 000 frank. Daarop is een belastingtarief van toepassing van 45 pct. Wij kunnen dit dus beschouwen als de modale aanslagvoet.

Een aantal leden vinden de voorstellen van de regering te bedeesd, en stellen voor ofwel in één keer, ofwel geleidelijk over te schakelen naar marginale aanslagvoeten op het niveau van onze Europese partners, zoals Engeland, Duitsland en andere. De regering is echter van oordeel dat haar inspanning maximaal is, en de meerderheid van de commissie verwierpt dan ook de amendementen die in die zin werden ingediend en neemt het artikel aan zoals het door de regering werd voorgesteld.

Artikel 8 betreft de indexering van de loonschalen, volgens een nieuwe en vereenvoudigde regeling. Voortaan zal elk bedrag dat in frank is uitgedrukt in het Wetboek van inkomstenbelastingen, jaarlijks automatisch worden geïndexeerd aan de hand van het indexcijfer van de consumptieprijs. De regering acht het nuttig dat ieder jaar de toe te passen coëfficiënt in het *Staatsblad* zou worden gepubliceerd. Twee bedragen worden echter niet geïndexeerd, namelijk deze van de forfaitaire aftrek voor een woonhuis die verbonden zijn met de perekwatie van de kadastrale inkomens. Een amendement om deze bedragen — het gaat om 10 000 frank en om 120 000 frank — ook te indexeren, werd verworpen en het artikel werd aangenomen.

Artikel 9 bevat de in de praktijk erg belangrijke regeling van de aftrek van de interesten van schulden aangegaan om onroerende goederen te verwerven. Tot op heden mochten de interesten op hypothecaire leningen worden afgetrokken van de som van de inkomsten uit roerende en onroerende inkomsten.

Daar bovenop kwam nog de verrekening van het belastingkrediet en van de roerende voorheffing, met de belasting op de aangegeven roerende en onroerende inkomsten. Omdat dit systeem aanleiding gaf tot het aangeven van juist maar zo veel roerende inkomsten als nodig om een computerberekend maximaal belastingvoordeel te halen uit de combinatie van de aftrek met de liberatoire roerende voorheffing, wijzigd de regering deze regeling. Fundamenteel is, ook volgens de regering, dat de aftrek van de betaalde interesten tot het verwerven van

onroerende goederen, alleen nog mag gebeuren ten aanzien van de inkomsten uit onroerende goederen.

Verscheidene leden vinden dit een onaanvaardbare belastingverhoging. Zij wensen een meer heldere definitie van de grenzen van de aan te rekenen aftrek, en vragen zich onder meer af wat «rechtstreeks aftrekbaar» betekent.

De regering verklaart dat de aanrekening van de aftrek van de interesten mag gebeuren op de inkomsten van de totaliteit van de onroerende inkomsten. Het woord «rechtstreeks» moet ook als dusdanig worden geïnterpreteerd. Daarom gaat de regering akkoord met de amendementen om het woord «rechtstreeks» te vervangen door het woord «specifiek», en om de uitdrukking «inkomsten van onroerende goederen» te vervangen door «het geheel van de inkomsten van de onroerende goederen».

Die amendementen worden aangenomen alsmede het aldus gewijzigd artikel.

Volgens artikel 10 zal in de huidige wetgeving, en zeker na de toepassing van het nieuw artikel 9, voor bescheiden inkomens de forfaitaire aftrek van 12,5 pct., namelijk de verrekening van het kadastraal inkomen, niet ten volle kunnen worden uitgevoerd. Deze verrekening wordt immers slechts gedaan op het bedrag van de belasting geheven op die onroerende inkomsten. Dit bedrag is vaak te laag.

Daarom mag voortaan de 12,5 pct.-aftrek verrekend worden met de totale verschuldigde belasting.

Amendementen om deze aftrek beter te omschrijven of te verhogen worden verworpen of ingetrokken.

Het artikel wordt aangenomen.

In artikel 11 wordt de praktijk van de vrijstelling van belasting op winstdeelneming bij levensverzekeringen wettelijk bekrachtigd.

In de praktijk werd dus in het verleden toegepast wat feitelijk nergens wettelijk was vastgelegd. Dit wordt voor de toekomst opgelost.

Sommige leden willen deze vrijstelling laten werken vóór de vervaldatum van het verzekeringscontract. De regering houdt integendeel vast aan het principe dat ze moet gebeuren gelijktijdig met de uitbetaling van het verschuldigde kapitaal hoewel, indien de uitbetaling bijvoorbeeld trimestrieel gebeurt, die gelijktijdigheid niet absoluut moet worden geïnterpreteerd. Wel is zeer duidelijk dat geen vrijstelling kan worden bekomen of gegeven als de uitbetalingen van de winstdeelnemingen gebeuren vóór de vervaldatum van het contract.

De desbetreffende amendementen worden dus ingetrokken of verworpen. Het artikel wordt aangenomen.

Artikel 12 handelt over de aftrek van bedrijfslasten. Het voert de complete gelijkstelling met bedrijfslasten in van de door zelfstandigen gestorte bijdragen om de kleine risico's te dekken en om bij ziekte of pensioen een uitkering te ontvangen die in het verlengde ligt van de wettelijke regelingen.

Bij dit artikel werden geen fundamentele opmerkingen gemaakt. Het werd dus ook aanvaard.

Artikel 13 betreft de premies van individuele levensverzekeringen en eveneens de aflossingen — niet meer de interesten — van hypothecaire leningen. Deze bedragen waren vroeger aftrekbaar van het totale, dus gecumuleerde, bedrijfsinkomen. De regeling moet dus noodzakelijkerwijze worden aangepast aan de nieuwe decumulatieregeling in het ontwerp.

In één adem wordt ook de grens van de aftrek voor een levensverzekering verhoogd van 45 000 naar 60 000 frank. Eveneens wordt de ingewikkelde regeling van de aflossingen van hypothecaire leningen, volgens het klassement van de woning als sociale of middelgrote woning, vervangen door een enige nationale eenvormige aftrek tot een bedrag van lening van 2 miljoen vanaf contractdatum 1 januari 1989. De Monory-bis-aftrek wordt in plaats van een aftrek van de totale inkomsten beperkt tot een aftrek van de bedrijfsinkomsten.

Na een kleine tekstwijziging door de regering wordt het artikel aangenomen.

Artikel 14 betreft de aftrek voor huisbediende. De huidige regeling van een degressief aftrekpercentage bij stijgende inkomens, gaande van 60 pct. voor de inkomens tot anderhalf miljoen naar 40 pct. voor de hogere inkomens boven 3,1 miljoen, wordt vervangen voor een eenvormige aftrek van 50 pct. van de gemaakte onkosten. De leden van de commissie denken dat deze maatregel geen of weinig toepassing vond, vindt en zal vinden omdat de aanwervingsvoorwaarden die in de wet ingeschreven zijn, erg beperkend zijn: de werkloze die men aanwerft als huisbediende moet ten minste zes maanden werkloos zijn *en tutti quanti*.

De regering wil nog afwachten alvorens deze toepassingsmodaliteiten te wijzigen omdat er op het ogenblik te weinig gevallen bekend zijn en ze niet precies weet wat de definitieve impact van die vrij recente maatregel zal zijn.

Het artikel wordt aangenomen.

Artikel 15 is een belangrijk artikel dat, behalve met zijn eigen inhoud, te maken heeft met wat in artikel 6 en in artikel 4 wordt voorgesteld, artikelen die door de commissie werden aangehouden. Omdat er van Franstalige kant ook heel veel interesse voor deze discussie bestaat, probeer ik mijn uitleg in het Frans te geven.

Les dispositions proposées par le gouvernement à l'article 15 prévoient que seront dorénavant déductibles de l'ensemble des revenus nets imposables, 80 p.c. des dépenses réelles de garde des enfants âgés de moins de trois ans placés dans une crèche ou chez une mère d'accueil reconnue ou bénéficiant de subsides.

La discussion, entamée lors de l'examen des articles 4 et 6, était terminée au moment où a été abordée celle de l'article 15.

Plusieurs membres de la commission ont émis des remarques et proposé des amendements.

D'abord sur l'article 15 proprement dit.

Pourquoi les sommes ne sont-elles déductibles qu'à concurrence de 80 p.c. de leur montant et non à 100 p.c.?

Certains commissaires se demandent pourquoi les procédures de contrôle sont si rigides et la définition du statut de la mère d'accueil aussi strictement limitée.

D'autres craignent que l'application de cette mesure n'entraîne une augmentation du nombre d'enfants de moins de trois ans placés en crèches. Ils s'inquiètent, dès lors, d'un manque de places dans les centres d'accueil.

D'autres encore se sont interrogés sur la définition des revenus du travail dont il serait tenu compte pour déterminer les déductions. Ainsi, ils se sont demandé si les pensions alimentaires dont bénéficient certaines femmes seraient considérées comme revenus du travail.

Le gouvernement répond que les 80 p.c., constituent un certain «ticket modérateur» et se justifient pour éviter les abus et les exagérations.

De plus, des mesures de contrôle sont nécessaires pour éviter des abus dans le chef de mères d'accueil, par exemple.

En ce qui concerne les pensions alimentaires, la réponse du gouvernement est très claire: elles ne seront pas considérées comme revenus du travail. La déduction ne serait donc pas d'application par rapport à un tel revenu.

Une partie des membres de la commission croit — ceci est très important — que les dispositions prévues à l'article 15 rompent l'équilibre du projet, et ce au désavantage de la mère au foyer qui éduque son enfant à domicile. Dès lors, ces membres croient devoir amender l'article 4.

Le ministre n'y est pas totalement opposé. Il pourrait éventuellement rechercher les moyens d'organiser une certaine compensation, mais dans des limites budgétaires bien définies.

D'autres membres encore estiment qu'une éventuelle compensation apportée à l'application des mesures prévues à l'article 15 ne doit permettre aucune différence de traitement entre les ménages qu'ils soient à un ou deux revenus. Le critère ne doit pas intervenir dans le calcul de l'avantage qui déterminerait l'éducation des enfants à domicile ou ailleurs. Ces membres de la commission sont bien d'avis que le cumul entre un éventuel

amendement de l'article 4 — auquel ils n'accordent pas leur préférence — ou de l'article 6 — qui permettrait d'augmenter les déductions par enfant — avec les mesures prévues à l'article 15 doit être évité. Les parents devraient choisir entre les dispositions de l'article 15 et celles prévues éventuellement à l'article 4 ou à l'article 6.

Ces membres favorables à un traitement égal des ménages, indépendamment du nombre des revenus en leur sein, introduisent un amendement en ce sens à l'article 6, prévoyant une déduction d'impôt supplémentaire pour l'enfant de moins de trois ans qui ne sera pas confié à une crèche ou une mère d'accueil.

Après une discussion large et approfondie, la solution suivante est proposée à la commission et recueille l'accord de la majorité des membres de celle-ci.

A l'article 15, une disposition supplémentaire est prévue permettant un meilleur contrôle des frais. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, définir un montant maximum par enfant et par jour, au-delà duquel la déduction n'est pas permise. La commission a marqué son accord — et la disposition a été inscrite dans le texte du projet — pour que ce montant ne soit pas inférieur à 160 francs.

Telle serait donc la nouvelle forme de l'article 15.

La commission décide de ne pas amender l'article 4, et une majorité se dégage pour amender l'article 6.

Partant, à ce dernier article sera ajoutée une augmentation de la partie des revenus exemptée d'impôt pour tous les enfants en dessous de trois ans auxquels ne s'applique pas la disposition de l'article 15.

Le montant ajouté par enfant de moins de trois ans, n'est donc pas cumulable avec la déduction prévue à l'article 15. Il sera fixé à 10 000 francs. Il s'agit d'un montant forfaitaire identique, qu'il s'agisse du premier, du deuxième, du troisième, du quatrième enfant, ...

Il est entendu que si le Roi ne définit pas ce montant, l'article 15 sera d'application sans restriction.

Tous les autres amendements et propositions sont rejetés ou retirés.

L'article 4 est adopté sans modification.

L'article 6 amendé est adopté.

L'article 15, également amendé, comme expliqué ci-avant, est adopté.

L'article 16, purement technique, est adopté sans discussion.

Artikel 17 regelt sommige gevolgen van de decumulatie, op de opdeling van de aftrekbare lasten tussen de echtgenoten. De personaliseerbare lasten worden bij de betrokken echtgenoot afgetrokken. Alimentatiegeld en stortingen op de pensioenrekening, bijvoorbeeld, zijn duidelijk aanwijsbaar in hoofde van de betrokkene en worden dus van zijn inkomsten afgetrokken. De andere lasten worden evenredig met de inkomsten van de partners opgedeeld. Na een tekstverbetering van de regering, waardoor de uitdrukking « betaalde bedragen » vervangen werd door « contractueel verschuldigde bedragen », wordt dit artikel aangenomen.

Door artikel 18 wordt voor pensioenen, brugpensioenen en andere vervangingsinkomens de oude regeling van de belastingverminderingen — eigenlijk ging het praktisch om een vrijstelling van belasting — aangepast aan het nieuwe systeem en aan de nieuwe bedragen voor belastingvrijstelling die worden vastgelegd in artikel 6 van het ontwerp. Hierdoor treedt er geen enkele wijziging op ten opzichte van de huidige regeling. Een lid was van mening dat vooral de gepensioneerden en de bruggepensioneerden nog te weinig voordeel zullen genieten, ook na de goedkeuring van het ontwerp.

De minister antwoordt dat verhoudingsgewijze de toestand van voorheen niet of nauwelijks wordt gewijzigd. Hij voegt aan het verslag een tabel toe, die daarvan het bewijs moet leveren. Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen.

Artikel 19 handelt over de niet-toepassing van de belastingverminderingen. Volgens de oude regeling kon de directeur van

de belastingen ontheffing verlenen wanneer verminderingen in de wet vastgelegd, niet werden toegepast, zonder dat hiervoor een bezwaarschrift moest worden ingediend. Vermits artikel 6 nieuwe belastingverminderingen invoert, moet de regeling die ambtshalve door de directeur van de belastingen kon worden toegepast, tot deze nieuwe gevallen worden uitgebreid. Het artikel wordt eveneens ongewijzigd aangenomen.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, het eerder plezierige deel van het ontwerp, dat immers de belastingverlaging betrof. Voor het minder aangename vervolg van het verhaal zou ik, met uw goedvinden, het woord willen laten aan mijn geëerde collega, de heer Weyts.

De Voorzitter. — Het woord is aan rapporteur Weyts.

De heer Weyts, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen dank ik de voorzitter en de secretaris van de commissie, de medewerkers van de verschillende kabinetten en administraties alsmede mijn co-rapporteur, de heer Moens, voor de goede samenwerking. Het was een strijd tegen het uurwerk, maar toch zijn wij erin geslaagd een synthese te brengen van de commissievergaderingen. Zoals co-rapporteur Moens reeds aanhaalde, hebben wij gekozen voor een thematische opdeling van de commissiebesprekingen, met het gevolg dat dit verslag geen beknopt verslag geworden is van de uiteenzettingen van de senatoren.

Ik heb met enthousiasme meegewerkt aan het ontwerp, omdat het grotendeels tegemoetkomt aan de verwachtingen van velen en ongetwijfeld zal bijdragen tot een essentiële vermindering van de fiscale druk, die in België zo hoog was geworden dat hij bij velen leidde tot ontmoediging. Dit ontwerp zal de arbeidsmotivatie kunnen versterken, wat dan weer een gunstig gevolg zal hebben op de produktiviteit.

De bestaande discriminaties tussen gehuwden en ongehuwden worden weggewerkt en wij kunnen werkelijk bevestigen dat de personenbelasting meer huwelijks-, gezins- en kindvriendelijk zal worden zonder daarbij de toestand van de alleenstaanden uit het oog te verliezen.

Belangrijk is ook te vermelden, dat dit wetsontwerp slechts een deel uitmaakt van een triptiek die nog twee andere delen zal omvatten, namelijk de hervorming van de vennootschapsbelasting die inderdaad zeer dringend is in het kader van Europa en vooral in het kader van het jaar 1992, en het opstellen van een Wetboek van de belastingprocedure.

Dat de belastinghervorming en de belastingverlaging zonder faseringen zal worden uitgevoerd en onmiddellijk van toepassing zal zijn op de inkomsten van 1989 is eveneens belangrijk. Er wordt dus met dit ontwerp een stap gedaan die onomkeerbaar is.

In een eerste deel van het wetsontwerp wordt voorzien in de maatregelen die ertoe strekken de belasting op de arbeidsinkomsten te verlagen.

Vijf krachtlijnen kunnen worden onderscheiden:

Ten eerste, de volledige decumulatie van de bedrijfsinkomens en alleen van de bedrijfsinkomens.

Ten tweede, het huwelijksquotiënt waarbij een gedeelte van het bedrijfsinkomen van de ene echtgenoot aan de andere echtgenoot wordt toegekend, gedeelte dat is vastgesteld op 30 pct. van het inkomen beperkt tot 900 000 frank en met een maximum van 270 000 frank. Dat gedeelte wordt belast tegen een eigen tarief. Ook twee-inkomensgezinnen kunnen dit systeem genieten wanneer het voor hen gunstiger is.

Ten derde, de vrijgestelde minima worden gevoelig verhoogd tot 130 000 frank per echtgenoot, dit wil zeggen 260 000 frank voor het gezin, en 165 000 frank voor een alleenstaande.

Ten vierde, het vrijgesteld inkomen voor kinderen ten laste wordt aanzienlijk verhoogd. Gehandicapte kinderen blijft men voor twee tellen en het tijdens het belastbaar tijdperk overleden kind blijft eveneens als ten laste beschouwd voor die periode.

Ten vijfde, het nieuw belastingtarief omvat zeven belastingvoeten met een aanvangstarief van 25 pct. tot inkomens tot

230 000 frank en met een hoogste tarief van 55 pct. vanaf 2 200 000 frank.

Dat het toegelaten inkomen van de medewerkende echtgenoot of echtgenote wordt opgetrokken van 21 000 frank tot 350 000 frank moet toch ook worden vermeld.

Innoverend is ook artikel 15 waarin bepaald wordt dat van de gezamenlijke netto-inkomsten van de verschillende in artikel 6 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen vermelde categorieën, de uitgave voor de opas van een of meer afstammelingen ten laste van de belastingplichtigen of kinderen die hij geheel of hoofdzakelijk ten laste heeft en die de leeftijd van drie jaar niet hebben bereikt voor 80 pct. aftrekbaar maken. In artikel 6 wordt bepaald dat voor ieder kind dat de leeftijd van drie jaar niet heeft bereikt op 1 januari van het aanslagjaar een bijkomend bedrag van 10 000 frank zal mogen worden afgetrokken. Natuurlijk is deze aftrek niet cumuleerbaar met die vermeld in artikel 15. Dit werd in de commissie eenparig aangenomen.

Voorts is het verheugend dat in vergelijking met het voorontwerp van 1987 in het huidige ontwerp enkele belangrijke wijzigingen werden gerealiseerd ten gunste van de zelfstandigen.

De zogenaamde franchise inzake niet-aftrekbare bedrijfslasten werd niet behouden in het huidige ontwerp.

Wel werd de investeringsaftrek gedeeltelijk behouden met inbegrip van het bijzonder regime voor de KMO's. Ook de investeringsaftrek voor vrije beroepen komt tot stand.

Het statuut van de medewerkende echtgenoot wordt in belangrijke mate verbeterd en er ontstaan mogelijkheden voor een familie-buy out.

Gezien alle artikelen in hoofdstuk 1, die betrekking hebben op de verlaging van de personenbelasting, door mijn geachte collega Moens werden behandeld, kan ik mijn uiteenzetting beperken tot hoofdstuk 2 dat handelt over de budgettaire compensaties.

Ongeveer de helft van de bruto belastingvermindering wordt gefinancierd via schrappen of verminderen van fiscale aftrekken en dit zowel in hoofde van de natuurlijke personen als van de bedrijven.

Het overige deel wordt gefinancierd door:

Ten eerste, maatregelen die in dit wetsontwerp niet voorkomen, namelijk: een aanpassing van de accijnzen in samenhang met de Europese harmonisering van de indirecte belastingen met uitzondering van de huisbrandolie; een aanpassing en terzelfder tijd een vereenvoudiging van sommige registratierechten; een wijziging van de belasting der niet-verblijfhouders ten einde bepaalde anomalieën en incoherenties weg te werken.

Ten tweede, door een verbeterde belastingheffing. Een juiste belastingheffing kan slechts worden gewaarborgd door een zo eenvoudig en doorzichtig mogelijk belastingstelsel. De vereenvoudiging slaat zowel op de beginselen als op de techniek van de vaststelling van de belastbare inkomsten en de berekening van de belastingen. Administratieve maatregelen werden reeds genomen om de geschillen sneller op te lossen, waardoor een vluigere invordering wordt bekomen. Daartoe zullen de fiscale invorderingsdiensten worden geherstructureerd om de opvolging te verbeteren van de dossiers die moeilijkheden van juridische aard vertonen. De modernisering en de informatisering van de belastingadministraties zal worden versneld.

Artikel 20 handelt over de investeringsaftrek. In tegenstelling met de oorspronkelijke bedoeling is de huidige regering van oordeel dat de investeringen verder moeten worden aangemoedigd en dat de investeringsaftrek moet worden behouden als correctief op de inflatie, maar de thans bestaande percentages worden aan de economische realiteit aangepast. Het basistarief voor de investeringsaftrek is voortaan gelijk aan het verschil in inflatie ten opzichte van het voorgaande jaar, vermeerderd met 3 punten, zonder dat het zo verkregen percentage minder mag zijn dan 5 pct. of groter dan 12 pct.

Het basispercentage wordt verhoogd ofwel met 10 punten wanneer het gaat om bestanddelen die worden gebruikt ter bevordering van het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe

produkten en toekomstgerichte technologieën die ofwel geen effecten hebben op het leefmilieu of die beogen de negatieve effecten op het leefmilieu te minimaliseren, of om bestanddelen waarmee een rationeler energieverbruik, de verbetering van de industriële processen uit energetische overwegingen en in het bijzonder de terugwinning van energie in de industrie, wordt beoogd. Ofwel wordt het basispercentage verhoogd met 7 procentpunten in de gevallen bedoeld bij artikel 42ter, paragraaf 3, van hetzelfde wetboek. Wanneer de economische omstandigheden zulks evenwel rechtvaardigen, kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, het in het eerste lid, a), bedoelde basispercentage van de aftrek verhogen.

Het stelsel van de gespreide aftrek dat van toepassing is voor de KMO's wordt behouden.

Paragraaf 2 van artikel 20 heeft tot doel het voordeel van de investeringsaftrek uit te breiden tot de beoefenaars van het vrije beroep, ambt of post of van elke andere winstgevende bezigheid ten einde een bestaande discriminatie weg te werken tussen de beoefenaars van het vrije beroep en de andere zelfstandigen.

Artikel 21 bepaalt dat de jaarlijkse taks op de winstdeelnemingen slechts ten belope van 50 pct. aftrekbaar is voor de vaststelling van het belastbaar inkomen.

Een amendement werd ingediend om dit artikel te doen vervallen.

Een ander amendement werd ingediend om artikel 21 te vervangen door volgende tekst: «De jaarlijkse taks op de winstdeelnemingen, bedoeld in artikel 183bis van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen, is aftrekbaar als bedrijfslast.» Hetzelfde lid diende in ondergeschikte orde een amendement in met de bedoeling de tekst van artikel 21 te vervangen als volgt: «De jaarlijkse taks op de winstdeelnemingen bedoeld in artikel 183bis van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen bedraagt 4,40 pct. en is aftrekbaar tot een beloop van 100 pct.»

De amendementen werden evenwel verworpen met 15 tegen 4 stemmen.

In de commissie verklaarde de minister van Financiën dat de winstdeelnemingen verbonden aan de levensverzekeringscontracten tot nu toe niet aan belasting onderworpen zijn. Het was evenwel de bedoeling van de vorige regering die winstdeelnemingen aan dezelfde fiscale regeling te onderwerpen als kapitalen die voortvloeien uit contracten, dit wil zeggen dat de verzekerden worden belast ten belope van 16,5 pct. Het is evenwel gebleken dat die belasting met terugwerkende kracht onbillijk zou zijn, aangezien belastingvrije winstdeelnemingen als een commercieel argument werden voorgesteld. Als men zich beperkt tot het belasten van het gedeelte van de winstdeelnemingen gevormd na de goedkeuring van de hervorming, dan zou dat uiteraard geen winst meer opleveren voor de begroting, althans niet in het begin. De regering heeft er dus de voorkeur aan gegeven de verzekeraars te belasten op de bedragen van de reserves die zij in de toekomst zullen aanleggen om winstdeelnemingen te kunnen uitbetalen.

In artikel 22 wordt een beperking ingevoerd die betrekking heeft op alle kosten die verband houden met personenauto's met uitzondering van de brandstofkosten die reeds getroffen worden door een belangrijke fiscale heffing, die nog zou kunnen verhogen in het kader van de harmonisering van de accijnzen op Europees vlak.

Artikel 22 van het ontwerp bepaalt dat voortaan slechts 75 pct. van het bedrijfsgedeelte van de kosten met betrekking tot een personenauto als bedrijfslast wordt aanvaard met uitsluiting van de brandstofkosten waarvan het bedrijfsgedeelte volledig aftrekbaar blijft.

Dit ook met inbegrip van de huurprijzen en de kosten met betrekking tot voertuigen die aan derden toebehoren.

De voertuigen die worden gebruikt voor een taxidienst of voor een verhuring met chauffeur blijven evenwel uitgesloten van de toepassing van die maatregel. Evenmin worden bedoeld: voertuigen van erkende autorijsscholen of de verhuurde voertuigen, daar het de huurder is en niet meer de verhuurder die de beperking zal ondergaan.

Het spreekt vanzelf dat, wanneer de desbetreffende kosten, waarvan de afschrijvingen worden beperkt tot 75 pct. van hun bedrag, de eventuele latere meerwaarden of minderwaarden slechts voor 75 pct. in aanmerking zullen worden genomen.

Op een vraag van een senator om de aftrek van alle transportkosten te erkennen en een voordeliger aftrek toe te kennen aan degenen die gebruik maken van het openbaar vervoer, antwoordde de minister dat iedereen nu reeds zijn werkelijke kosten mag aangeven, dus ook zij die het openbaar vervoer gebruiken en dat ten belope van 100 pct. In artikel 22 wordt enkel de aftrekbaarheid voor een privévoertuig beperkt tot 75 pct. van het bedrijfs gedeelte van de kosten.

Twee amendementen en een subsidiair amendement werden verworpen met 14 tegen 4 stemmen.

Uit de discussie die in dit verband heeft plaatsgehad, wil ik vooral onthouden dat de minister vermeldde dat een gebruiker van het openbaar vervoer gemiddeld slechts 25 pct. van de kostprijs betaalt van de dienst die hem wordt verleend.

Ook verduidelijkte de minister dat het ontwerp er naar streeft om distorties uit de wereld te helpen. Aldus wordt er geen onderscheid meer gemaakt naargelang een leasingscontract in België of in een buitenland wordt gesloten.

Ook wordt bepaald dat voor de verhuring het onontbeerlijk is dat het huurcontract in een bestuurder voorziet. De maatregel heeft betrekking op de ceremoniewagens die verhuurd worden voor niet langer dan een dag.

Op een vraag van een senator naar de juiste definitie van het bedrag waarop de 75 pct. slaat, die als bedrijfslast wordt aangemerkt, antwoordde de minister dat het uiteraard gaat over de 75 pct. van het gedeelte dat met de beroepsuitoefening verband houdt. Dit moet, aldus de minister, geval per geval worden nagegaan.

Amendementen tot het toevoegen van een nieuw artikel 22bis, 22ter en 22quater werden verworpen met 14 tegen 4 stemmen.

Ik meen, en dat is een algemene opmerking, zo vrij te mogen zijn u voor de inhoud van de amendementen te verwijzen naar de tekst van het verslag zelf.

Artikel 23 bepaalt dat 50 pct. van het bedrijfsmatig gedeelte van de restaurantkosten en receptiekosten, van de kosten voor relatiegeschenken en van het bedrag dat daarvoor aan derden wordt terugbetaald niet als bedrijfslasten worden aangemerkt. Ook worden de kosten voor niet-specifieke beroepskleding en het bedrag dat daarvoor aan derden wordt terugbetaald niet langer meer aanvaard als bedrijfslasten. Uniformkledij blijft wel steeds aftrekbaar. Toch maakt men in paragraaf 2 een uitzondering en meer bepaald:

a) Voor de restaurantkosten, voor zover de belastingplichtigen, vertegenwoordigers van de voedingssector, bewijzen dat zij bij de uitoefening van de beroepswerkzaamheid noodzakelijk zijn in het kader van een mogelijke of werkelijke relatie van leverancier tot klant.

b) Reclame-artikelen blijven als bedrijfslasten aftrekbaar wanneer zij «opvallend» en «blijvend» de benaming van de schenkende onderneming dragen.

In de commissie werd de bezorgdheid geuit voor de horecasector en voor de exporterende bedrijven.

De minister bevestigde evenwel dat alle uitgaven voor zakenreizen in het buitenland, voor zover zij beroepsdoeleinden hebben, geheel aftrekbaar blijven.

De restaurantkosten gemaakt voor buitenlanders die naar België worden uitgenodigd, worden voor 50 pct. aftrekbaar, maar de hotelkosten en andere kosten blijven voor 100 pct. aftrekbaar.

Een amendement dat tot doel had de aftrek van kosten voor handelsreclame te beperken, werd bij eenparigheid van de 20 aanwezige leden verworpen.

Een amendement om paragraaf 1 ten eerste en paragraaf 2 van artikel 23 te doen vervallen ten einde de negatieve gevolgen voor de horecasector te voorkomen werd verworpen met 15 tegen 3 stemmen, evenals een volgend amendement, dat een volkomen nieuwe tekst voorstelde voor artikel 23.

Tijdens de bespreking verklaarde de minister dat men het probleem globaal moet bekijken: «de opbrengst van de personenbelasting bedraagt 700 miljard terwijl het totaal van de aftrekbare kosten 500 miljard overschrijdt.» Volgens de minister kan men bezwaarlijk beweren dat die 500 miljard noodzakelijk zijn «om beroepsinkomen te verwerven of in stand te houden». De regering, aldus de minister, kiest voor een beperking die slechts 3,5 pct. van het totaal van de aftrekbare bedrijfskosten viseert.

Op de vraag van een lid of onder restaurantkosten ook begrepen worden de kosten verbonden aan bedrijfsrestaurants ten behoeve van het personeel antwoordde de minister dat die kosten hier niet ter sprake komen. Sinds de wet van 4 augustus 1986 zijn de kosten die het bedrijf maakt voor het verstrekken van sociale maaltijden niet meer aftrekbaar. Anderzijds wordt het sociaal voordeel dat de genietters hebben evenmin belast. Vóór de wet van 4 augustus 1986 waren de toegekende sociale voordelen binnen een bepaalde marge aftrekbaar. Die regel werd opgeheven en ter compensatie werd de vennootschapsbelasting vermindert van 45 pct. naar 43 pct. Nog in verband met de bekommerring voor de horecasector verklaart de minister dat, mocht de omzet van die bedrijven sterk dalen, maatregelen kunnen worden overwogen. De situatie zal op de voet worden gevolgd.

Wanneer een commissaris vreest dat artikel 23 zou kunnen leiden tot het verdwijnen van de sector «maaktleding» repliceerde de staatssecretaris voor Financiën dat dit zou betekenen dat die sector slechts kan overleven op voorwaarde dat er een zekere vorm van subsidiëring is! De gemiddelde aftrek voor kledij varieert nu van 15 000 tot 25 000 frank. De niet meer aftrekbaarheid zal dus geen ingrijpende gevolgen hebben.

In artikel 24 worden de forfaitaire bedrijfslasten vermindert: 20 pct. voor een eerste schijf van 150 000 frank, 10 pct. van de schijf van 150 000 frank tot 300 000 frank, 5 pct. van de schijf van 300 000 frank tot 500 000 frank en 3 pct. van de schijf boven 500 000 frank.

In geen geval mag het forfait meer bedragen dan 100 000 frank.

Vroeger was het maximumbedrag van het forfait 125 000 frank en mochten de loon- en weddetrekkenden een forfait van 5 pct. aftrekken boven de inkomstenschijf van 500 000 frank.

Een amendement ingediend met de bedoeling paragraaf 2 en paragraaf 3 van het artikel te doen vervallen, werd verworpen met 14 tegen 3 stemmen.

In artikel 25 worden de innings- en bewaringskosten van roerende inkomsten rechtstreeks van die inkomsten afgetrokken, behalve wanneer zij afzonderlijk worden belast of niet worden aangegeven.

Een amendement om dit artikel te doen vervallen of een nieuw artikel 25 in te voegen, werd verworpen met 15 stemmen tegen 1, stemverhouding waarmede ook het artikel zelf werd goedgekeurd.

In artikel 26 wordt bepaald dat intresten van schulden aangegeven om roerende inkomsten te verkrijgen of te behouden geen aftrekbare lasten meer zijn.

Wel wordt een uitzondering gemaakt voor bestuurders met werkelijke en vaste functies en werkende vennoten. Deze kunnen wel als bedrijfslasten aftrekken de werkelijk betaalde intresten van schulden aangegeven bij derden met het oog op het inschrijven op of het verkrijgen van aandelen die een fractie van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen van een vennootschap of van een andere rechtspersoon van wie de bestuurders bezoldiging ontvangen.

Een commissielid merkt op dat dit artikel een grondige wijziging aanbrengt in het fiscale stelsel dat van toepassing is voor het risicodragend kapitaal. Het artikel wijzigt de wet van 1962 waarbij gekozen werd voor een globalisatie van de inkomsten en van de kosten.

Nu kiest men voor een splitsing, enerzijds van de inkomsten en de lasten van onroerende inkomsten, en anderzijds van de inkomsten en lasten van roerende inkomsten. Volgens het commissielid vergeet men dat dividenden op aandelen belast worden à 57,25 pct. en interesten op obligaties à 25 pct.

Het gevolg hiervan zal zijn dat de bedrijven leningen zullen uitschrijven in plaats van tot kapitaalverhogingen over te gaan. Het risicodragend kapitaal zal derhalve verminderen. Men zal niet alleen afzien van kapitaalverhogingen; men zal zelfs overgaan tot kapitaalsuikeringen. Het lid vreest dan ook dat de voorgestelde maatregel niet de door de regering vooropgestelde 3,3 miljard zal opbrengen, maar is van mening dat de maatregel 3 miljard en misschien zelfs 10 miljard zal kosten mede door kapitaalvlucht naar het buitenland. De kapitaalbezitters zullen hun gedrag wijzigen. Zij zullen onroerende goederen kopen, daarvoor leningen aangaan en de interesten op die leningen aftrekken.

Een tweede discriminatie ziet het lid in het feit dat de personen met belangrijke inkomsten zich zullen organiseren en naar het buitenland zullen gaan terwijl de kleine aandeelhouders door de maatregel gestraft worden. Er zijn, aldus het lid, heel wat kleine spaarders die, in tegenstelling tot vroeger, hun inkomsten uit roerende goederen aangeven. Die worden nu gestraft. Zij hebben er alle belang bij in te schrijven op obligaties of op *sicav's*.

Een ander commissielid stelt een amendement voor waarbij paragraaf 2 van artikel 26 wordt gewijzigd als volgt: de woorden «evenwel als bedrijfslasten aangemerkt» zouden worden geschrapt en *in fine* zou worden toegevoegd «afgetrokken van het bedrag van de inkomsten van de roerende goederen verworven tijdens hetzelfde belastbaar tijdperk».

Paragraaf 1 wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 4 en het amendement wordt verworpen met 14 stemmen tegen 1.

Paragraaf 2 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

In artikel 27 wordt gehandeld over de verrekening van het belastingkrediet wanneer de aanslag op naam van beide echtgenoten wordt gevestigd en artikel 28 bepaalt dat het belastingkrediet en het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting die betrekking hebben op inkomsten van roerende goederen en kapitalen en op diverse inkomsten van roerende aard, niet meer verrekend zullen worden met de verschuldigde belasting, wanneer de effecten of de goederen welke die inkomsten voortbrengen niet voor het uitoefenen van de beroepsactiviteit worden gebruikt.

Artikel 28 van het ontwerp strekt er dus toe de thans bestaande verrekening van het belastingkrediet en het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting op te heffen. Voortaan zal alleen nog bij de bron geheven roerende voorheffing verrekenbaar zijn met de belasting op die inkomsten. In dit artikel wordt beoogd te vermijden dat de inkomsten van roerende goederen alleen worden aangegeven om de roerende voorheffing terugbetaald te krijgen.

Daar volgens de sinds de invoering van de bevrijdende roerende voorheffing geldende regels, de aangifte van roerende inkomsten nooit aanleiding mag geven tot een belasting die hoger is dan de bij de bron geheven inhouding, of 25 pct. in geval er geen voorheffing werd ingehouden, beperkt de budgettaire weerslag van de maatregel zich tot de niet-terugbetaling van de ingehouden roerende voorheffing. De maatregel gaat in de richting van de verdere deglobalisatie van de roerende inkomsten en dus van een valorisatie van de bevrijdende roerende voorheffing.

Tijdens de bespreking bevestigt de minister dat, aangezien het belastingkrediet niet meer wordt verrekend, de toevoeging daarvan aan de belastbare basis eveneens dient te vervallen. Deze bepaling geldt ook voor de Monory- en de Clerckfond-

sen. Daarop stelde de regering voor, het eerste lid van artikel 28 te vervangen door een nieuwe tekst die luidt: «Onder het netto-bedrag van inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen en van diverse inkomsten als bedoeld in artikel 67, 4-6 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, wordt verstaan het bedrag dat in enigerlei vorm is geïnd of verkregen, voor aftrek van de innings- en bewaringskosten en van andere soortgelijke kosten of lasten, vermeerderd met de werkelijke of fictieve voorheffingen, bepaald in de artikelen 174, 191, 3°, en 193 van hetzelfde Wetboek, met uitsluiting van het artikel 135, paragraaf 1, tweede lid, 1°, en derde lid van hetzelfde Wetboek bedoelde belastingkrediet, en van het in artikel 187 van hetzelfde Wetboek en artikel 29 van deze wet bedoeld forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting, wanneer de verkrijger van die inkomsten of opbrengsten de betrokken effecten of goederen niet voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid gebruikt.»

Dit amendement wordt aangenomen met 13 stemmen tegen 3 en het aldus geamendeerd artikel wordt eveneens met dezelfde stemming aangenomen.

Artikel 29 over de beroepsmatig belegde roerende inkomsten, wordt met 13 tegen 3 stemmen aangenomen.

In artikel 30 wordt beslist om een gedeelte van de definitief belaste inkomsten en vrijgestelde roerende inkomsten, die thans aftrekbaar zijn inzake vennootschapsbelasting terug te brengen tot respectievelijk 90 pct. en 85 pct., naargelang het niet of wel een financiële vennootschap betreft.

Artikel 31 bepaalt dat de roerende voorheffing ten name van de verkrijgers van in artikel 11*bis* van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bedoelde inkomsten en van inkomsten van obligaties, kasbons en andere gelijkaardige effecten verrekenbaar is in verhouding tot de tijd dat zij de effecten bezitten.

Er werd inderdaad in het verleden vastgesteld dat geregeld bepaalde praktijken werden toegepast die ertoe strekten ofwel de heffing van de roerende voorheffing te ontgaan, ofwel die heffing zonder uitwerking te maken. Het volstond inderdaad om een vastrentend effect te verkopen enige dagen vóór de vervaldag van de coupon opdat de interest die in de koers is begrepen, geen roerend inkomen is, maar een meerwaarde die meestal niet belastbaar is. De koper incasseert dan de coupon, in voorkomend geval onder aftrek van een voorheffing die hem bijna geheel wordt terugbetaald, daar hij bij de herverkoop van het effect na de vervaldatum een verlies realiseert dat ongeveer gelijk is aan het genoten inkomen.

Artikel 31 maakt aan deze praktijk definitief een einde door te bepalen dat voortaan roerende voorheffing slechts zal worden verrekend ten belope van de bezitsduur van de effecten.

Er wordt opgemerkt dat deze maatregel op de beurs ongetwijfeld zal leiden tot een overdracht van sommige effecten genoteerd «interesten inbegrepen» naar de rubriek van de effecten genoteerd «interesten te vergoeden».

Twee commissieleden dienen een amendement in als volgt: in dit artikel de woorden «van obligaties» te vervangen door de woorden «van Belgische obligaties».

Een ander lid dient een amendement in waarin onder meer bepaald werd dat «voor niet-Belgische obligaties de voorheffing volledig verrekenbaar zou blijven in hoofde van de verkrijger».

De minister legt daarop in de commissie volgende verklaring af: «Artikel 170 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen stelt de Koning in staat, in sommige gevallen en onder de door hem te bepalen voorwaarden, af te zien van de inning van de roerende voorheffing. De interesten van buitenlandse obligaties zullen met toepassing van die bepaling van de roerende voorheffing worden vrijgesteld wanneer de begunstigde een vennootschap is die conform de artikelen 98 tot 100 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen aan de vennootschapsbelasting onderworpen is. Die interesten zullen later in aanmerking komen voor de vennootschapsbelasting zonder verrekening van de roerende voorheffing. Derhalve zal deze aangelegenheid per koninklijk besluit worden geregeld.»

Wat de Belgische obligaties, verhandeld in 1988 betreft, waar- bij de bruto-intresten in de prijs zijn opgenomen, aanvaardt de minister het derde amendement, ingediend bij artikel 37.

Ten gevolge hiervan trekken twee leden hun amendement in en artikel 31 wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen, bij 3 onthoudingen.

Bij artikel 32 dat handelt over de meerwaarde worden twee amendementen ingediend. Daarop stelt de minister voor para- graaf 1 van het artikel te verbeteren door middel van een amendement met volgende tekst: « Wanneer de stopzetting van de exploitatie gebeurt, ingevolge een verrichting die overeen- komstig artikel 40 van hetzelfde Wetboek van belasting is vrijge- steld, moet de wederbelegging, die niet vóór de stopzetting van de exploitatie is gebeurd door de nieuwe belastingplichtige worden verricht zonder dat zulks een verlenging van de weder- beleggingstermijn tot gevolg mag hebben. » Dit zuiver technisch amendement heeft tot doel belastingvrije verrichtingen tot voortzetting van het bedrijf of inbreng in vennootschap op het stuk van onvrijwillige meerwaarde neutraal te houden.

Het eerste amendement werd verworpen met 13 stemmen tegen 3.

Het derde amendement werd aangenomen met 14 stemmen tegen 3, wat ook de stemming was voor het aldus geamendeerde artikel 32.

Bij de bespreking van artikel 33 dat handelt over de bijzon- dere aanslag op geheime commissielonen wordt een amende- ment ingediend dat ertoe strekt een artikel 33bis in te voegen met volgende tekst: « De strafbepalingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzonderheid die van titel VII, zijn van toepassing op de bepalingen van deze wet. »

Dit amendement wordt aangenomen met 15 stemmen tegen 3.

Artikel 34 handelt over de opheffingsbepalingen. Een daarop door een lid ingediend amendement werd met eenparigheid verworpen. Het amendement van de regering daarentegen, even- als het artikel zelf werden met eenparigheid van stemmen aange- nomen.

Wat artikel 35 betreffende het nationaal nummer aangaat, bevestigt de minister dat de waarborgen, die vervat zijn in artikel 35, gekoppeld aan het beroepsgeheim, waaraan de amb- tenaren der Directe Belastingen onderworpen zijn, van die aard zijn om te voorkomen dat zou worden geraakt aan het privé- leven. Het nummer van het Rijksregister beantwoordt aan een behoefte tot rationalisatie.

De twee amendementen worden verworpen met 13 stemmen tegen 3, net zoals het artikel werd aangenomen.

Ook artikel 36 betreffende de microfiches en microfilms van de kohieren die eenzelfde bewijskracht hebben als de originelen indien deze microfiches en microfilms door de administratie der Directe Belastingen of door haar controle zijn aangemaakt, werd met eenparigheid van stemmen aanvaard door de 16 aanwezige leden, evenals het nieuwe artikel 36bis dat door de regering werd voorgesteld.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen aldus in vogelvlucht de belangrijkste punten van de werkzaamheden in de commissie voor de Financien te hebben aangestipt. Bij het opstellen van het verslag werd gepoogd de werkzaamheden per onderwerp zo compleet mogelijk weer te geven en waar mogelijk aan de hand van tabellen toe te lichten.

Sta mij toe thans voor mij persoonlijk enkele kritische be- schouwingen te maken.

Het wetsontwerp voert een precedent in door een nieuw soort belasting op het netto-inkomen te heffen. Door bepaalde bewezen bedrijfskosten te verwerpen ontstaat inderdaad indi- rect een nieuw soort belasting op het netto-inkomen. Ervaringen uit het verleden hebben bewezen dat het aanvaarden van een precedent vaak aanleiding geeft tot uitbreiding en dus ook tot een *de facto* verzwaring van de fiscaliteit.

Er wordt weinig of geen rekening gehouden met het interna- tionaal recht en meer bepaald met de evolutie van de fiscaliteit in de Euromarkt.

Er wordt een grondige wijziging aangebracht in het fiscaal stelsel dat van toepassing is voor het risicodragend kapitaal. Terwijl vroeger gekozen werd voor een globalisatie van de inkomsten en van de kosten, kiest men nu voor een splitsing enerzijds, van de inkomsten en lasten van onroerende inkomsten en anderzijds, van de inkomsten en lasten van roerende inkom- sten. Daarbij wordt evenwel vergeten dat dividenden *a rato* van 57,25 pct. belastbaar zijn, terwijl intresten op obligaties slechts à 25 pct. belastbaar zijn. Dit betekent een verschil in belasting- druk van 229 pct. Het blind belasten van dividenden en intresten zonder rekening te houden met de persoonlijke situatie van de belastingplichtige is onverantwoord. Het gaat niet op dat de belastingdruk op dividenden hoger ligt dan de hoogste schijf van de personenbelasting.

De decumulatie werd niet volkomen toegepast. Misschien is dit een gemiste kans. Onevenwichtig in het wetsvoorstel moet ook het feit worden genoemd dat alle roerende inkomsten als definitief belast worden beschouwd, terwijl alle onroerende inkomsten bij de hoogste belastingschijf worden samengevoegd. Algehele decumulatie voor alle inkomens kan een na te streven doel voor de toekomst zijn.

De basisprincipes van de fiscale hervorming van 1962 worden opnieuw op de helling gezet doordat dit wetsontwerp het forfait- air aandeel van de buitenlandse belasting, het belastingkrediet op de roerende inkomsten van niet-professionele aard en de intrestlasten van schulden aangeaan ter financiering van niet- professionele roerende inkomsten ongedaan maakt. Een dergelij- k systeem maakt de vennootschapsbelasting definitief, behalve voor de belastingplichtige van wie het totaal belastbaar inkomen lager is dan het minimum belastbaar inkomen, dat op zijn beurt weer lager is dan het bestaansminimum.

Het is mijn mening dat deze kritische opmerkingen van die aard zijn om in de toekomst eventueel wijzigingen in de wetge- ving voor te stellen, maar omdat de voordelen van het onderha- vig wetsontwerp doorslaggevend zijn en het wetsontwerp tot elke prijs vanaf 1 januari 1989 moet kunnen worden toegepast, ontbreekt thans de ruimte om daar op in te spelen.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry pour un rappel au règlement.

M. Hatry (*rappel au règlement*). — Monsieur le Président, je suis malheureusement obligé de constater que le rapport écrit qui nous a été distribué n'est pas conforme au texte mis au point en commission, au cours des séances de vendredi et de samedi, et je le regrette.

Il ne m'appartient pas d'analyser les responsabilités, d'autant plus que les président, rapporteurs et secrétaires se renvoient la balle.

Cette non-conformité est sans doute partiellement imputable à la méthode choisie par les rapporteurs — analytique et non chronologique — qui, tout en étant très valable, implique une rigueur plus grande que celle qui fut mise en œuvre pour le rapport.

Dans ce cas précis, les interventions des représentants de l'opposition ont été quasi entièrement gommées. Avec votre permission, monsieur le Président, je voudrais donc énoncer très brièvement ce qu'il me paraît essentiel de réinsérer dans le rapport. En ce qui concerne le premier point de la discussion générale « Autres volets de la réforme fiscale », je déplore que le paragraphe suivant ne figure plus dans le rapport: « Un membre regrette qu'en raison de ces initiatives diverses consis- tant notamment à réaliser des réformes — non encore connues — dans la fiscalité des sociétés, il soit impossible de s'assurer que l'objectif de la neutralité soit bien respecté. Ce membre craint que le contraire ne se produise. »

Au point 2, qui traite de la pression fiscale et parafiscale en Belgique et à l'étranger, et où il est dit que le solde net à financer de la Belgique place celle-ci au quatrième rang des pays de l'OCDE avec 45,4 p.c. de prélèvement fiscal par rapport au PNB, j'aurais ajouté: « En outre, il convient de remarquer que la Belgique ayant un solde net à financer supérieur à 10 p.c. pour les années en question, dépense, par conséquent, au niveau

de l'Etat plus de 55 p.c. du produit national brut. J'étais ces chiffres par les dernières publications de l'OCDE, qui nous situent tout de suite après les pays scandinaves: Suède, Danemark et Norvège.»

Au même point et en réponse à un commissaire niant l'existence d'une marge en matière de diminution de la fiscalité globale, je déplore l'absence du paragraphe suivant: «Un autre membre constate cependant que ni l'OCDE ni le Fonds monétaire international ne recommandent à la Belgique de ne pas réduire ses impôts et qu'il appartient donc au gouvernement de choisir entre des impôts et des économies.»

J'en arrive aux mesures compensatoires. Comme on le sait, le gouvernement considère l'augmentation de la fiscalité indirecte comme une mesure compensatoire quasiment imposée par l'Europe. A ce sujet, j'ajouterais ce qui suit: «En effet, il s'agit pour le moins d'une cible mobile, à savoir le prétendu objectif européen, sur laquelle le gouvernement cherche à s'aligner, alors que plusieurs gouvernements européens ont encore des objections de principe à l'égard même de la notion d'alignement des fiscalités indirectes.»

Au point 7, traitant de la réforme et de son impact sur les finances communales, manque l'alinéa suivant: «Un commissaire constate que le gouvernement réalise sa réforme au moment où d'autres menaces fiscales se profilent à l'horizon. En effet, au-delà de l'Etat, des provinces, de l'agglomération et des communes, apparaît la perspective de fiscalités régionales et communautaires sous forme d'impôts conjugués et additionnels.»

Enfin, au point 8 — appelons-le 8bis —, relatif à la notion de simplification, je constatais qu'aucune trace d'intention de simplifier la fiscalité n'apparaissait dans le projet gouvernemental.

Dans ces conditions, monsieur le Président, je suis obligé, à mon grand regret, de transformer le vote positif que j'avais émis en commission pour l'approbation du rapport, en un vote négatif. (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan rapporteur Weyts.

De heer Weyts. — Mijnheer de Voorzitter, mede namens co-rapporteur Moens, voel ik mij verplicht even het woord te nemen. Het verslag werd in de commissie voor de Financien eenparig goedgekeurd. Tot tweemaal toe hebben wij in ons mondeling verslag de nadruk erop gelegd dat het schriftelijk verslag thematisch is opgesteld en dat wij gepoogd hebben per onderwerp een synthese te brengen. Dit brengt natuurlijk mede dat het verslag geen «beknopt verslag» geworden is van alle opmerkingen en uiteenzettingen in de commissie. Wij hebben nochtans veel inspanningen geleverd om de bespreking in de commissie zo compleet en zo objectief mogelijk weer te geven. Alle onderwerpen die in de commissie werden behandeld, komen mijns inziens aan bod in het verslag. De opmerking van de heer Hatry is dan ook onterecht. De eenparige goedkeuring van het verslag door de commissie voor de Financien is hiervan het bewijs.

M. le Président. — Chers collègues, je tiens à préciser, d'une part, que le rapport a été approuvé à l'unanimité en commission et, d'autre part, que les remarques émises par M. Hatry figurent dans le compte rendu de la présente séance.

La parole est à Mme Delruelle.

Mme Delruelle-Ghobert. — Monsieur le Président, espoir, déception, scepticisme et craintes, tels sont les mots qui me viennent à l'esprit lorsque j'analyse la réforme fiscale qui nous est aujourd'hui proposée.

Espoir car cette réforme fiscale, nos compatriotes l'attendent depuis de nombreuses années. La charge fiscale, on l'a dit et répété avec conviction, a en effet atteint dans notre pays un niveau inacceptable. Cette fiscalité exerce une influence négative sur la volonté d'entreprendre, encourage la fraude et l'évasion fiscale et freine la croissance, sans parler de la pénalisation fiscale du mariage.

Les libéraux l'avaient compris depuis longtemps; c'est pourquoi je me sens particulièrement à l'aise pour aborder les problèmes relatifs à la fiscalité. De 1981 jusqu'à ce jour, toutes les revendications allant dans le sens d'une diminution de la pression fiscale ont été le fait des libéraux et, bien mieux encore, ces revendications incessantes se sont traduites, dans la réalité, par une nouvelle législation fiscale dont l'ensemble de nos concitoyens a pu déjà bénéficier.

L'aspect libératoire du précompte mobilier et, dans certains cas, du précompte immobilier, la déduction fiscale de l'épargne-pension, l'indexation des barèmes et des tranches d'imposition réalisée par la loi Grootjans, la charte des contribuables qui met un terme aux abus de l'administration fiscale, toutes ces mesures existent concrètement. Elles ont mis quelque baume au cœur d'une population qui, de l'avis général, est une des plus taxées d'Europe. Ces mesures ont préparé également la voie vers une réforme fiscale plus fondamentale, plus substantielle, véritablement digne de ce nom.

Cette réforme était devenue un droit légitime que tous les Belges pouvaient revendiquer. C'est pourquoi les groupes PRL avaient déposé, tant à la Chambre qu'au Sénat, sous la législature précédente, une proposition de loi tendant à réaliser le décumul intégral, irréversible et immédiat des revenus imposables des conjoints ainsi que la réduction substantielle des taux d'imposition marginaux et du taux d'imposition moyen maximum.

Aiguillonné par cette initiative, le ministre des Finances de l'époque a élaboré à son tour un projet de réforme fiscale largement inspiré de nos propositions.

J'ai parlé d'espoir, mais je dois aussi parler de déception. Que reste-t-il, en effet, aujourd'hui de tout cela dans le cadre de la réforme fiscale qui nous est proposée?

Certes, objectivement, je reconnais les aspects positifs et substantiels de votre projet, monsieur le ministre. Celui-ci prévoit un relèvement du minimum fiscalement exonéré pour les isolés, une augmentation des réductions pour enfants à charge ainsi que la déductibilité des frais de garde, encore que nous envisagions dans nos propositions non pas une déduction partielle, mais totale.

Tout cela est fort bien; jusqu'ici, vous ne vous écarterez pas de nos propres propositions.

Pour le reste, où sont donc passés les couplets unanimes, si souvent entendus pendant la campagne électorale de 1987, qui portaient sur le décumul intégral des revenus des conjoints et pas uniquement sur les revenus professionnels, sur la compression des taux marginaux, sur la nécessité d'oxygéner nos entreprises, sur les comparaisons internationales peu flatteuses pour notre pays? Où donc est passée l'exonération à l'impôt des personnes physiques, du revenu cadastral de la première habitation occupée par son propriétaire, exonération qui était également prévue dans le plan précédent?

A mes collègues socialistes, que j'aurais souhaité voir plus nombreux ce matin, je pose la question: estimez-vous donc qu'il n'y a pas de propriétaires dans les 44 p.c. de Wallons qui vous ont fait confiance en votant pour votre formation, ou bien pensez-vous que tout propriétaire de sa maison d'habitation doit automatiquement être considéré comme un privilégié à qui il faut faire payer la crise?

Dans ce cas, comment expliquer à ces petits propriétaires que ce gouvernement à participation socialiste ait, par contre, jugé indispensable de supprimer la cotisation spéciale sur les revenus de plus de trois millions de francs? Je ne m'en plaindrai pas personnellement puisque ce fut depuis longtemps l'une des exigences libérales allant dans le sens d'une remotivation et d'une nouvelle dynamisation des cadres de notre pays.

Et pourtant, malgré les aspects positifs de votre projet, force est de reconnaître qu'il ne répond pas suffisamment aux espérances légitimes de tous ceux dont les revenus du travail resteront encore trop largement spoliés par une fiscalité demeurée excessive. Ne me démentiront certainement pas ceux des contribuables, et je pense plus particulièrement aux cadres, dont les revenus professionnels continueront, parce qu'ils sont plus

importants que ceux de leurs conjoints, à être cumulés avec l'ensemble des autres revenus du ménage, puisque telles sont les dispositions relatives au décumul que vous proposez.

Par ailleurs, votre gouvernement, monsieur le ministre, a retenu un dernier taux marginal maximum de 55 p.c. Les propositions libérales aussi bien que le projet du précédent ministre des Finances avaient retenu un taux marginal de 50 p.c., s'inspirant bien davantage de ce qui a été décidé sur le plan fiscal aux Pays-Bas et en Grande-Bretagne où, par exemple, on n'a retenu que les seuls taux de 25 et de 40 p.c. Nous resterons ainsi nettement en retrait par rapport à ce qui se passe dans les pays voisins.

Un autre rappel s'impose également. Vers la fin de l'année 1987, l'opposition socialiste d'alors ne se privait pas d'utiliser un argument démagogique pour critiquer la réforme fiscale d'inspiration libérale: cette réforme, disait-elle, qui devait entraîner un allègement d'environ 89 milliards de francs, était mal répartie et cette répartition consistait, en grande partie, à faire de nouveaux cadeaux à ceux qui n'en n'ont pas besoin, c'est-à-dire aux mieux nantis.

Les bénéficiaires d'un revenu net imposable dépassant un million et demi de francs allaient, toujours selon l'opposition socialiste, bénéficier d'un allègement fiscal de plus de 25 milliards alors qu'ils ne représentaient que trois pour cent du nombre total des contribuables.

Quant aux 75 p.c. de contribuables dont les revenus atteignent moins de 750 000 francs, ils n'auraient bénéficié d'allègement qu'à concurrence d'environ 25 milliards également. Les socialistes s'écriaient alors, dans un raccourci saisissant de démagogie: «3 p.c. = 75 p.c.»; les 75 p.c. des contribuables les plus défavorisés ne comptaient donc pas plus aux yeux de la majorité de l'époque que les 3 p.c. des mieux lotis!

Mais que vont donc découvrir ces défavorisés dans le projet du gouvernement? Le calcul des économistes et des fiscalistes fait apparaître que les bénéficiaires d'un revenu de moins de 750 000 francs profiteront maintenant de 33 p.c. du montant global de l'allègement fiscal contre 27 p.c. dans la réforme précédemment envisagée. La différence entre ces deux répartitions n'est que de 6 p.c. Décidément, les élans du cœur n'ont, jusqu'à présent, rien de vraiment passionné ou de tempétueux.

Le professeur Tiberghien, éminent fiscaliste, se montre davantage sévère en affirmant, et je cite: «On ne touche pratiquement pas au taux de l'impôt, mais on modifie la base imposable, notamment par la réduction de certaines charges déductibles. On peut, dès lors, dire qu'on n'augmente pas le taux de l'impôt. Mais on n'est pas loin de l'escroquerie...»

Préoccupons-nous maintenant de savoir comment on compte couvrir le coût de la réforme fiscale en discussion.

Ici encore, la volonté du gouvernement a été, à maintes reprises, clairement exprimée: il faut que cette réforme fiscale soit absolument neutre, c'est-à-dire que son coût soit entièrement couvert. Le programme gouvernemental précise que «cette réforme ne pourra ni dans une phase intermédiaire, ni dans sa phase définitive, être la source d'une augmentation du déficit public.

La diminution des recettes résultant des cinq lignes de force mentionnées doit, dès lors, être compensée par d'autres mesures fiscales.

Dois-je vous dire, monsieur le ministre, que je préférerais — et de loin — la manière dont le gouvernement précédent, à participation libérale, envisageait le financement de sa réforme fiscale.

Je rappellerai que le coût de la réforme qui était envisagée alors, et qui s'élevait à 89 milliards de francs, n'était compensé au sein même de la fiscalité qu'à concurrence de 44 milliards; une éventuelle harmonisation des impôts indirects en vue de 1992 était envisagée, mais pour 25 milliards seulement. Bref, le financement de la réforme fiscale imaginé par le gouvernement Martens-Gol n'aurait été compensé au sein même de la fiscalité qu'à concurrence d'un maximum de 69 milliards sur un total de 89. C'était offrir ainsi un cadeau réel de 20 milliards de francs à l'ensemble des contribuables belges. Ce solde aurait été

compensé par des effets induits de la réforme et par des réductions supplémentaires de dépenses à concurrence de quelques milliards.

De cadeau, il n'est nullement question. Il est vrai que votre projet n'ayant rien de révolutionnaire, il n'a pas à contenir de cadeau. Selon les propres dires du gouvernement, répétés à maintes reprises tant dans les médias que lors des travaux en commission, il ne constitue d'ailleurs pas, à proprement parler, une réforme, mais un simple aménagement de la fiscalité qu'il entend répartir différemment, sans procéder à une réelle diminution de la charge fiscale. Le choix s'offrait pourtant au gouvernement en vue d'assurer la neutralité de son projet fiscal: ou bien l'on compensait par de nouvelles mesures fiscales les allègements concédés en faveur de certains contribuables, ou bien l'on s'efforçait d'assurer la neutralité fiscale au moyen d'économies supplémentaires.

Monsieur le ministre, de ces deux branches de l'alternative qui s'offrait à vous, vous avez choisi la plus décevante et les contribuables apprécieront certainement à sa juste valeur la justification que vous avez donnée de ce choix en commission. Je cite: «L'expérience a montré que la réduction du déficit par la réalisation d'économies n'est pas une tâche simple.»

Ne pas vous atteler à la réalisation d'une tâche, certes difficile, aura pour les habitants de ce pays des conséquences faciles à chiffrer.

Déception encore en ce qui concerne les indépendants et les entreprises.

Les indépendants verront les effets bénéfiques de votre réaménagement fiscal singulièrement amputés par certaines mesures qui visent très spécifiquement cette catégorie de contribuables.

L'Union syndicale des Classes Moyennes de Belgique l'a démontré à suffisance dans son numéro du 3 septembre 1988 de *La Voix de l'Union*, où elle procède à une analyse détaillée des modifications apportées à la législation fiscale en matière de déduction des frais professionnels réels.

Les responsables de l'Union syndicale s'expriment comme suit: «Bien sûr, cette disposition de la réforme fiscale ne touche pas spécifiquement les indépendants. Elle fait une distinction bien plus subtile entre ceux qui déclarent des frais réels et ceux qui 'sont au forfait'. Mais, en pratique, on sait que ceux qui 'sont au forfait' sont en grande majorité des salariés et des appointés, alors qu'à de rares exceptions près, tous les indépendants 'sont aux frais réels'.»

Dès lors, c'est bien eux qui sont directement visés. Nous ne nions absolument pas que la réforme fiscale constituera un allègement pour l'ensemble des contribuables.

Cela dit, nous avons regretté et nous continuons à regretter que l'ensemble de la réforme soit compensé et cela ne change en rien le fait que demander plus de compensations aux indépendants qu'aux autres est une injustice flagrante.»

Pour reprendre une formule chère au Vice-Premier ministre Moureaux, nous pourrions dire que «tous les Belges sont égaux devant le fisc, sauf 700 000 indépendants». Il est vrai que ce nombre risque de s'amenuiser prochainement ne serait-ce que par les mesures prises en matière de déduction de frais relatifs aux repas d'affaires, mesures qui conduiront inmanquablement à la disparition d'un certain nombre d'établissements du secteur Horeca.

Les entreprises aussi sont pénalisées puisque la déduction pour investissements, qui est indiscutablement un encouragement important pour l'activité économique, sera réduite. Ne va-t-on pas par là sanctionner les investissements en recherche et en développement dans un pays où la politique générale en matière de recherche n'est déjà pas tellement glorieuse?

La Commission européenne vient de mettre en évidence que les sociétés belges auraient payé, en 1987, 56 milliards d'impôts en moins si ces derniers s'étaient situés, en pour cent du PIB, au niveau de la moyenne européenne.

Conscient de la nécessité urgente de redynamiser l'activité économique par un retour à une meilleure compétitivité de nos entreprises, le gouvernement Martens-Gol avait, dès sa

constitution, début 1982, résolument misé sur une réduction des charges fiscales des entreprises. Cette politique volontariste avait, bien entendu, suscité les plus vives attaques de l'opposition socialiste. Or, les recettes de l'impôt des sociétés sont celles qui ont le plus progressé entre 1981 et 1987, passant de 87 à 170 milliards au cours de cette période.

Compte tenu de ce que je viens de dire à propos des mesures d'allègement de la fiscalité des sociétés, cette progression est évidemment attribuable à celle de la base imposable par la suppression des impôts de solidarité Sol I, Sol II, qui est intervenue également par la réduction de l'impôt des sociétés, passé de 48 à 45 p.c. puis à 43 p.c. Ces deux mesures cumulées revenaient à ramener l'impôt des sociétés de 54 à 43 p.c. De plus, il faut mentionner l'effet bénéfique des arrêtés royaux Monory-De Clercq.

C'est là l'illustration qu'une politique axée sur le renforcement des entreprises et l'amélioration de l'environnement économique, notamment par une réduction des charges fiscales, est bien plus profitable aux finances publiques qu'un accroissement de la fiscalité.

La Banque nationale affirme dans son dernier rapport annuel que le financement de la réforme fiscale ne peut se faire sur le dos des entreprises. En effet, la maîtrise de l'évolution des coûts est un impératif constant par rapport à nos partenaires commerciaux, surtout dans notre économie où le commerce extérieur a des répercussions tellement importantes sur la production, l'emploi et les revenus.

Or, les organisations patronales ne peuvent que déplorer l'accroissement des charges qui résultera pour les entreprises belges de votre projet fiscal. La FEB estime cette charge supplémentaire à 23,5 milliards dont 7 pour le seul secteur des fabrications métalliques, s'il est nécessaire de prendre un exemple.

Espoir, déception, mais également scepticisme. Malgré les aspects positifs de votre projet, aspects dont, je le répète, je ne conteste pas la réalité, on ne peut se départir d'un certain scepticisme quant à votre réforme fiscale, scepticisme qui pousse à relativiser ses effets bénéfiques. Il suffit, pour ce faire, de lire le titre de certains journaux et magazines qui, je crois, reflètent bien les sentiments de l'opinion publique lorsque, monsieur le ministre, vous avez présenté votre projet à la presse au cours de l'été dernier: « Cette réforme fiscale sera-t-elle vraiment un facteur de relance? »; « Moins d'impôts vraiment? »; « Réforme fiscale: farce ou attrape? »

Quant au professeur Tiberghien, à l'autorité duquel j'ai déjà fait appel tout à l'heure, il affirme n'être nullement opposé à un transfert de l'impôt direct vers l'impôt indirect, au contraire. Mais ce qu'il redoute, c'est que l'on augmente ce dernier, sans réduire le premier.

Quant au gouvernement lui-même, ne manque-t-il pas d'établir son propre scepticisme dans les propos tenus par le ministre des Finances en commission lorsqu'il y rappela « qu'il n'a jamais été question d'attendre un effet direct et immédiat de la réforme fiscale sur la situation de l'emploi »?

Je terminerai enfin en vous parlant de mes craintes pour l'avenir. La réforme fiscale présente des avantages et des inconvénients. Mais en définitive, et je ne suis pas la seule à la qualifier ainsi, ne s'agira-t-il pas d'un marché de dupes?

Deux aspects nous inquiètent; le premier a trait à la neutralité de la réforme, le second à l'ampleur que peut prendre demain la fiscalité régionale.

En ce qui concerne la neutralité de la réforme, vous entendez compenser la réduction des recettes provenant de la réforme de la fiscalité directe par une augmentation des recettes provenant de la fiscalité indirecte.

Nos craintes portent sur deux aspects: l'augmentation des recettes indirectes ne sera-t-elle pas supérieure à la diminution des recettes directes? Par ailleurs, l'étalement des mesures de réduction et d'augmentation sera-t-il strictement parallèle? La tentation sera grande de profiter de la période de transition pour anticiper la compensation; elle sera tout aussi grande de fixer des taux indirects légèrement gonflés conduisant ainsi à terme non au caractère de neutralité de la réforme, mais à un accroissement global.

Notre inquiétude porte également sur l'ampleur que peut prendre demain la globalité de l'imposition dans ce pays. Car vous n'avez tenu compte en rien des conséquences que l'accroissement des compétences régionales et communautaires ainsi que leur mode de financement ne manqueront pas d'entraîner.

Par les modifications apportées à la loi du 8 août 1980, les Régions ont une pleine compétence pour la fixation des normes, la perception et la recette de six impôts plus particulièrement, dont les trois principaux, lourds de menaces pour les contribuables, sont: le précompte immobilier, les droits de succession et les droits d'enregistrement sur les transmissions de biens immeubles. En outre, les Régions pourront percevoir des centimes additionnels sur l'impôt des personnes physiques.

Tout ceci est d'autant plus inquiétant que l'accord de gouvernement ne fixe aucune limite à la liberté fiscale des Régions. Tous les abus sont donc permis. Nous pouvons craindre, dès lors, que des impôts régionaux soient perçus, instaurant ainsi une fiscalité régionale qui s'ajoutera à la fiscalité nationale.

M. Maystadt, ministre des Finances. — Votre raisonnement, madame Delruelle, contient un postulat implicite quelque peu gênant. Vous semblez considérer qu'un homme politique, parce qu'il est nommé membre d'un exécutif régional, devient nécessairement irresponsable et grand taxateur. Pourquoi supposer *a priori* que les exécutifs régionaux se comporteront de manière irresponsable et augmenteront la fiscalité de façon excessive?

Mme Delruelle-Ghobert. — En effet, monsieur le ministre, je fais là une projection sur l'avenir, car le réalisme m'y autorise.

En vertu de la loi de financement des Communautés et des Régions, assortie d'un transfert de compétences, certains hommes politiques seront amenés, je le crains, à instaurer dans certaines parties du pays une fiscalité régionale.

J'en déduis que nous aurions pu établir un garde-fou, une limite inviolable sur le plan constitutionnel en fixant, comme nous l'avions préconisé dans nos propositions de loi, le taux maximum moyen d'imposition à 50 p.c., en ce comprise la fiscalité autre que nationale.

Monsieur le Président, monsieur le ministre, mes chers collègues, un grand élan d'espérance s'était fait jour dans notre population. Malheureusement, le projet du gouvernement ne nous paraît pas à la mesure des espoirs qu'il a suscités. Aujourd'hui, la déception, le scepticisme et les craintes l'emportent. C'est pourquoi, le groupe PRL a déposé un certain nombre d'amendements dont le sort qui leur sera réservé conditionnera son vote final. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Nous poursuivrons cette discussion cet après-midi à 14 heures.

Wij zetten deze bespreking vanmiddag te 14 uur voort.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 12 h 30 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 12 h 30 m.*)